

Таким чином, з метою післявоєнного відновлення економіки регіонів України доцільним є:

- посилення співпраці з донорськими організаціями європейських держав щодо розбудови та модернізації інфраструктури відповідних громад, а також підготовки до реалізації проєктів їх повоєнного соціально-економічного розвитку;
- створення умов для реалізації права на свободу пересування, посилення територіальної мобільності населення та регулювання внутрішньої міграції засобами соціально-економічної регіональної політики;
- перекваліфікація кадрів;
- створення умов для розвитку внутрішньої мобільності;
- забезпечення зайнятості й доходів за умов безпеки і соціогуманітарної стабільності для груп осіб, які постраждали від війни;
- створення й розвиток робочих місць, що мають базуватися на принципах концепції належної праці та передбачати розбудову інституційної спроможності ринку праці й соціального діалогу на національному рівні;
- активізація міжрегіональної співпраці центрів зайнятості, співпраці державної служби зайнятості та приватних кадрових агентств у наданні реального сприяння у працевлаштуванні осіб одних регіонів, в інших, які потребують робочої сили певної підготовки та кваліфікації.

Список використаних джерел:

1. Звіт Міжнародної організації праці (МОП). URL: https://www.ilo.org/global/about-the-ilo/newsroom/news/WCMS_844625/lang--en/index.htm
2. Вимушена міграція і війна в Україні (24 лютого – 24 березня 2022). Моніторинг Cedos. URL: <https://cedos.org.ua/wp-content/uploads/vymushena-migraciya-ta-vijna-v-ukrai%CC%88ni.docx-1.pdf>
3. Круп'як Л.Б., Круп'як І.Й. Проблеми трудозабезпечення регіону в контексті міграційних процесів. *Ефективна економіка*. 2017. № 8. URL: : <http://www.economy.nayka.com.ua>

Віктор МАСЛЕЙ

начальник Головного управління
ДСНС України у Тернопільській області,
доктор філософії з менеджменту

**ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ТА ПІСЛЯВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ**

На сьогоднішній день перед місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування основними заходами щодо публічного управління системою цивільного захисту є визначення збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації та проведення першочергових аварійно-відбудовних (аварійно-ремонтних робіт).

З метою фіксації руйнувань, ліквідації наслідків бойових дій та відновлення інфраструктури населених пунктів в умовах воєнного стану Кабінетом Міністрів України прийнято ряд нових постанов, а саме:

"Про затвердження Порядку компенсації витрат за тимчасове розміщення внутрішньо переміщених осіб, які перемістилися у період воєнного стану і не отримують щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг" (*ПКМУ від 19.03.2022 № 333*);

"Про затвердження Порядку визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації" (*ПКМУ від 20.03.2022 № 326*);

"Про збір, обробку та облік інформації про пошкоджене та знищене нерухоме майно внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією Російської Федерації" (*ПКМУ від 26.03.2022 № 380*);

"Про внесення змін до Порядку проведення обстеження прийнятих в експлуатацію об'єктів будівництва" (*ПКМУ від 05.04.2022 № 423*);

"Про затвердження Порядку виконання невідкладних робіт щодо ліквідації наслідків збройної агресії Російської Федерації, пов'язаних із пошкодженням будівель та споруд" (*ПКМУ від 19.04.2022 № 473*);

"Про затвердження Порядку виконання робіт з демонтажу об'єктів, пошкоджених або зруйнованих внаслідок надзвичайних ситуацій, воєнних дій або терористичних актів" (*ПКМУ від 19.04.2022 № 474*);

"Деякі заходи з формування фондів житла, призначеного для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб" (ПКМУ від 29.04.2022 №495).

Виходячи з реальної ситуації та практичних дій, що вже проводяться на звільнених від окупантів територіях Київської, Чернігівської та Сумських областей, Державною службою України з надзвичайних ситуацій в березні 2022 року розроблено "Алгоритм дій з відновлення життєдіяльності звільнених від російської окупації населених пунктів", який складається з трьох основних кроків.

КРОК I. Дії місцевих органів влади, органів місцевого самоврядування після звільнення населеного пункту від окупантів

Після звільнення українськими військами населеного пункту, керівником військової адміністрації (у разі її утворення), місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування видається розпорядження щодо призначення керівника робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, переліку першочергових аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, виділення фінансових та матеріально-технічних ресурсів та визначення завдань формуванням.

КРОК II. Організація роботи органів управління

На даному етапі створюється Штаб з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації та організовується його робота безпосередньо на території конкретного населеного пункту.

КРОК III. Робота органів управління сил цивільного захисту з відновлення функціонування населеного пункту

Як показав досвід відновлювальних робіт у звільнених областях, основними заходами є:

- Проведення розвідки та очищення території від вибухонебезпечних предметів.
- Розгортання Штабу з НС, пункту життєзабезпечення, пункту надання медичної та психологічної допомоги, пункту роздачі гуманітарної допомоги та харчування, організація роботи гарячої телефонної лінії та роботи з населенням
- Забезпечення автономним електроживленням, підвіз води, продуктів харчування, предметів першої необхідності.
- Розбивка населеного пункту на сектори.
- Утворення у складі органів влади спеціальних груп з пошуку, транспортування тіл та останків вбитих (загиблих) людей.

– Утворення спеціальних груп з пошуку, транспортування, утилізації або знищення загиблих тварин.

- Пошук, транспортування тіл загиблих військовослужбовців держави-агресора.
- Пошук постраждалих та загиблих в зруйнованих будівлях і спорудах.
- Проведення робіт з першочергового відновлення електро-, тепло- водо- та газопостачання.
- Забезпечення повернення та функціонування суб'єктів господарювання, мереж продовольчих та господарських магазинів, аптек, тощо.
- Оцінка завданих збитків, визначення обсягів відновлювальних робіт.
- Демонтаж та розбір аварійних і зруйнованих будівель та споруд.
- Оповіщення населення щодо можливості повернення до населеного пункту.
- Інші завдання, необхідні для забезпечення повноцінного функціонування населеного пункту, що будуть впливати з конкретної обстановки.

Основними завданнями підрозділів ДСНС України є: гасіння пожеж; гуманітарне розмінування; пошук постраждалих та загиблих в зруйнованих будівлях і спорудах; демонтаж та розбір аварійних і зруйнованих будівель та споруд.

У зв'язку із великими обсягами аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт на звільнених територіях постала проблема в посиленні угруповань сил цивільного захисту. Вирішення її стало можливим через створення та залучення добровольців.

На законодавчому рівні визначено, що за рішенням місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування можуть створюватись добровільні формування цивільного захисту. Підставою для їх створення є ст. 27 Кодексу цивільного захисту та постанова Кабінету Міністрів України від 21.03.2013 №616 "Про затвердження "Положення про добровільні формування цивільного захисту". Основним із завдань таких формувань є виконання допоміжних робіт із ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. Порядок залучення добровільних формувань та обсяги допоміжних робіт визначаються органом, що їх створив.

Місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування, на період виконання поставлених завдань, повинні забезпечити добровільні формування необхідним майном (засобами захисту, засобами зв'язку, в разі необхідності приміщеннями, автотранспортом, оргтехнікою тощо) на умовах повернення його після закінчення відповідних робіт.

Створення добровільних формувань цивільного захисту необхідно популяризувати й надалі. Ми вважаємо, що після перемоги українського народу в російсько-українській війні, функціонування добровольчого руху забезпечить суттєву допомогу місцевим органам влади у вирішенні питань щодо захисту населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій.

В період воєнного стану Головне управління ДСНС України у Тернопільській області виконує наступні заходи:

- Постійний моніторинг обстановки.
- Ліквідація надзвичайних подій та пожеж на території області.
- Знищення вибухонебезпечних предметів, як на території Тернопільської області, так і на звільнених територіях Київської та Чернігівської областей. Так, за період з 5 квітня по 24 травня 2022 року групою піротехнічних робіт на території інших областей вилучено та знищено майже 1000 вибухонебезпечних предметів.

- Ліквідація наслідків ракетних ударів.

В Тернопільській області зафіксовано два випадки на об'єктах нафтопереробної галузі та агропромислового комплексу. Залучались група піротехнічних робіт (для ідентифікації боєприпасів) та радіаційно-хімічне відділення (для ліквідації наслідків витоку рідких агрохімікатів).

- Приведено в готовність зведений аварійно-рятувальний загін Головного управління в кількості 40 чоловік та 8 одиниць техніки, який планується найближчим часом залучати до аварійно-відновлювальних робіт на території звільнених областей.

До складу зведеного загону увійшли: група управління; підрозділ ручного розбирання завалів; аварійно-рятувальний підрозділ; підрозділ інженерного забезпечення; пункт життєзабезпечення.

Основними завданнями зведеного загону є: надання допомоги у проведенні робіт з ліквідації наслідків російської агресії на звільнених територіях; демонтаж та розбір аварійних і зруйнованих будівель та споруд; пошук постраждалих та загиблих в зруйнованих будівлях і спорудах; розгортання пункту життєзабезпечення.

здобувач освітньо-наукової програми «Економіка», ЗУНУ науковий керівник – д.е.н., професор кафедри менеджменту публічного управління та персоналу ЗУНУ Тетяна ЖЕЛЮК

ВИКЛИКИ ПУБЛІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ

Військовий стан, викликаний агресивним російським вторгненням, спричинив низку викликів для системи охорони здоров'я, яка в умовах надзвичайного стану, при знищенні медичної інфраструктури повинна виконувати функції збереження здоров'я населення, якісного надання медичних послуг, лікування та реабілітації вимушених переселенців та поранених. При цьому ефективно повинна працювати система кадрового, фінансового, адміністративного, інформаційного менеджменту, щоб заклад охорони здоров'я працював як злагоджений механізм і забезпечував максимально безперервний кадровий, фінансовий, матеріальний, інформаційний супровід надання медичної допомоги. Станом на травень 2022 року в результаті війни «знищено 101 медичний заклад та 375 аптек, ще 616 медичних закладів пошкоджені. За попередніми розрахунками МОЗ, на відновлення цих лікарень потрібно 32 млрд. грн., і міністерство вже почало обговорювати стратегію відбудови у Київській, Сумській та Чернігівській областях» а також під час виконання своїх обов'язків загинуло 9 медичних працівників, та було 40 тяжко поранених. [1]. Більше того неналежні умови, викликані масовим руйнуванням населених пунктів, відсутність доступу до ліків, антисанітарні умови лише в Маріуполі за попередніми підрахунками зумовили смерть понад 10000 людей. Кожна третя сім'я, в якій мешкають люди з хронічними захворюваннями не мають необхідного доступу до потрібних ліків, в результаті понад 3000 людей загинуло через відсутність лікування хронічних захворювань. Виникає об'єктивне запитання як працювати медичним закладам в таких умовах.

Виклики, зумовлені глобальною пандемією дозволили максимально вдосконалити дистанційні інформаційні технології та побудувати оптимальні маршрути для надання медичних послуг, запровадивши телемедицину, що в нинішніх умовах є вкрай актуальним. Для пацієнтів цифрова охорона здоров'я відкрила додаткові можливості та зберегла взагалі доступ до медичного